

Магістр 2 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОМИСЛОВОГО
ПІДПРИЄМСТВА ТА ЕФЕКТИВНОСТІ
ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ**

Анотація. Узагальнено теоретико-методичні положення оцінки інвестиційної привабливості підприємства та ефективності інвестиційно-інноваційного проекту. Наведено показники оцінки інвестиційної привабливості підприємства та ефективності інвестиційно-інноваційного проекту.

Аннотация. Обобщены теоретико-методические положения оценки инвестиционной привлекательности предприятия и эффективности инвестиционно-инновационного проекта. Приведены показатели оценки инвестиционной привлекательности предприятия и эффективности инвестиционно-инновационного проекта.

Annotation. Theoretical and methodological provisions of the evaluation of the investment attractiveness of the enterprises and the effectiveness of investment and innovation project are generalized. The evaluation of the investment attractiveness of the enterprises and the effectiveness of investment and innovation project are identified.

Ключові слова: інвестиційна привабливість підприємства, матеріальні ресурси, фінансові ресурси, людські ресурси, інформаційні ресурси, інвестиційно-інноваційна ефективність проекту, ринкова ефективність, бюджетна ефективність, соціальна ефективність, економічна ефективність, рівень інноваційності.

За допомогою інвестиційно-інноваційних проектів розширюються підприємства і відповідно створюються додаткові робочі місця, забезпечується освоєння і вихід на ринок нових видів товарів і послуг. Для успішного залучення інвестицій в інноваційні проекти необхідно

інвестиційно-інноваційного проекту, тобто створювати умови для використання інвестицій з метою забезпечення максимального економічного та соціального ефектів від їх реалізації. У системі управління реальними інвестиціями оцінка інвестиційної привабливості підприємства та інвестиційно-інноваційного проекту є одним із найвідповідальніших етапів. Від того, наскільки об'єктивно й усебічно була проведена ця оцінка, залежать терміни повернення вкладеного капіталу, варіанти його використання, потік прибутку підприємства, що додатково генерується в майбутньому періоді, тощо.

Теоретичні та практичні питання інвестиційно-інноваційної діяльності були розроблені та опубліковані в наукових працях в Україні та за кордоном такими видатними вітчизняними і зарубіжними фахівцями, як Дж. Кейнс, Лепейко Т. І., Коюда В. О., Великий Ю. М., Майорова Т. В., Федоренко В. Г., Адріанов А. Ю., Пономаренко В. С., А. Яковлева, Бочаров В. В., Ястремська О. М., Коюда О. П. Але постійний розвиток інвестиційного ринку, зміна його складових, чинників, суб'єктів та об'єктів, умов розвитку завдяки трансформації загальноекономічної ситуації вимагають удосконалення підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємств та ефективності інвестиційно-інноваційних проектів.

Інвестиційна привабливість підприємства характеризується як комплекс показників його діяльності, який визначає для інвестора область бажаних значень інвестиційної поведінки [1].

Тому метою статті є узагальнення та подальший розвиток теоретико-методичних положень з оцінки інвестиційної привабливості підприємства та ефективності інвестиційно-інноваційного проекту.

У більшості випадків інвестиційна привабливість підприємства визначається за допомогою системи таких показників, як фінансові ресурси, матеріальні ресурси, людські ресурси.

1. Фінансові ресурси включають такі показники: аналіз ліквідності (коефіцієнти абсолютної, поточної, швидкої ліквідності), рентабельність (сукупного, власного капіталу, операційної та чистої рентабельності продажу), ділову активність (коефіцієнти оборотності активів, виробничих запасів капіталу, оборотність дебіторської та кредиторської заборгованості, оборотність власного капіталу), фінансову стійкість підприємства (коефіцієнт фінансової автономії, маневреності власного капіталу).

2. Матеріальні ресурси включають такі показники ефективності використання основних виробничих фондів: коефіцієнти придатності, оновлення основних фондів, фондівіддачу, фондоозброєність.

3. Людські ресурси розраховуються за допомогою коефіцієнтів зайнятості працівників основної діяльності в складі тих, хто працює у

віці від 25 до 50 років, тих, які закінчили вищі навчальні заклади, здобули нову професію, підвищили кваліфікацію у звітному періоді [2, с. 97–99].

Ці показники досить добре характеризують інвестиційну привабливість. Ефективність управлінської діяльності, що прямо залежить від рівня інформаційної культури керівників та їх здібності до сприйняття інформації, від вміння працювати з інформацією, впливає на результат управлінської діяльності, тобто пропонується, крім оцінки фінансових, матеріальних та трудових ресурсів, оцінювати також інформаційні ресурси.

У комплексі завдань, пов'язаних з оцінкою рівня формування і використання інформаційних ресурсів, важливою є оцінка рівня готовності управлінців до ефективного використання інформаційних ресурсів. Аналіз пропонується проводити за допомогою оцінки рівня інформаційного оснащення управлінських рішень.

Для оцінки рівня інформаційного оснащення управлінських рішень можуть бути застосовані такі показники:

1. Коефіцієнт повноти інформації, який розраховується як відношення обсягу інформації, яка є в особи, що приймає рішення (ОПР), до обсягу інформації, необхідної для ухвалення обґрунтованого рішення.

2. Коефіцієнт точності інформації, що розраховується як відношення обсягу релевантної інформації до загального обсягу наявної інформації.

Для оцінки ефективності проекту використовуються показники економічної ефективності проекту, до яких входять чиста поточна вартість, індекс рентабельності інвестицій, дисконтований термін окупності інвестицій, внутрішня норма прибутку.

Ці показники не досить повно характеризують ефективність проекту, тому пропонується, окрім економічної ефективності, визначати ринкову ефективність, бюджетну ефективність, соціальну ефективність та рівень інноваційності.

Оцінка ринкової ефективності:

1. Оцінка питомої ваги доданої вартості за проектом в обсязі загальногалузевої доданої вартості:

$$I = \frac{\text{ДВІП}}{\text{ДВГ}},$$

(1)

де ДВІП – додана вартість за проектом протягом його життєвого циклу;

ДВГ – середня додана вартість підприємств галузі (або виду економічної діяльності), розташованих на даній території у відповідний період часу.

2. Коефіцієнт мультиплікативності витрат:

$$K_{MB} = \frac{ВІПР}{ЗВІП},$$

(2)

де ВІПР – витрати за інвестиційним проектом, які мали місце в регіоні;
ЗВІП – загальні витрати за проектом.

Оцінка бюджетної ефективності:

1. Оцінка коефіцієнта бюджетних надходжень:

$$K_{бн} = \frac{ДБІП}{ВБІП},$$

(3)

де ДБІП – сукупні доходи бюджету відповідного рівня від впровадження інвестиційного проекту;

ВБІП – сукупні витрати бюджету відповідного рівня на інвестиційний проект.

3. Коефіцієнт пільгового покриття для діючого підприємства-реалізатора проекту:

$$K_{пппр} = \frac{ПБІП}{СПІП},$$

(4)

де ПБІП – сума платежів до бюджетів усіх рівнів за останній рік перед впровадженням інвестиційного проекту;

СПІП – середньорічна сума платежів до бюджетів усіх рівнів у процесі впровадження проекту з урахуванням пільг.

4. Коефіцієнт привабливості пільг:

$$K_{прив.пільг} = \frac{П}{I},$$

(5)

де П – сума отриманих пільг за проектом протягом терміну їх дії;

I – загальна сума інвестицій за інвестиційним проектом.

Оцінка соціальної ефективності:

1. Коефіцієнт соціальної спрямованості:

$$K_{с.спр} = \frac{ВРМІ}{ІПОФ},$$

(6)

де ВРМІ – витрати, передбачені проектом на розвиток інфраструктури міста (регіону, певної території);

ІПОФ – інвестиції в будівництво проекту, тобто у пасивну частину основних виробничих фондів.

2. Коефіцієнт соціальної напруги:

$$K_{c.n} = \frac{CЗПІГ}{СГЗП}$$

(7)

де СЗПІГ – середньомісячна заробітна плата одного працівника згідно з очікуваннями проекту;

СГЗП – середньогалузева (або за видом економічної діяльності) заробітна плата одного працівника за той же період часу [2, с. 199–201].

Оцінка рівня інноваційності:

1. Ефективність упровадження інноваційного проекту:

$$ЕФ = \frac{\text{Обсяг реалізованої продукції}}{\text{Витрати на інновації}}$$

(8)

За допомогою цього показника можливо оцінити ефективність рішення про прийняття інноваційно-інвестиційного проекту.

Таким чином, для оцінки інвестиційної привабливості підприємства додатково пропонується оцінювати інформаційні ресурси, для оцінки інвестиційно-інноваційних проектів – бюджетну, соціальну, ринкову ефективність та рівень інноваційності.

Наук. керівн. Ястремська О. М.

Література: 1. <http://www.uva.ru/investmentattraction>. 2. Ястремська О. М. Стратегічне управління інвестиційною діяльністю підприємства : навч. посібн. / Ястремська О. М. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. – 192 с. 3. Валикурова Л. С. Управление инвестиционной деятельностью : учебник / Валикурова Л. С., Казанова О. Б. – М. : КНОРУС, 2005. – 384 с. 4. Инновационный менеджмент : учебн. пособ. / под ред. д.э.н., проф. Л. Н. Оголевой. – М. : ИНФРА – М, 2002. – 238 с. 5. <http://www.smartcat.ru/Management/profitA.shtml>. 6. http://student.km.ru/ref_show_frame.asp.